

Column

Innovatie en de overheid

Kort geleden deed Frans Nauta enig stof opwaaien met een boek over zijn Haagse ervaringen, als secretaris van het Innovatieplatform. Voor veel ambtenaren zal het geschetste beeld geen verrassing zijn (en als dat wel het geval is lijkt het me de hoogste tijd om wakker te worden).

Los van het nut van deze Haagse 'zedenschets' herbergt het boek ook lessen die Nauta niet beoogt heeft te leren, volgens mij. Ik leer ervan dat een overheid zich niet moet bemoeien met een onderwerp als innovatie. Dat lijkt gek, want innovatie is iets waar iedereen voorstander van is. En de meeste mensen in Nederland zijn het erover eens dat we er te weinig van hebben. Kat in het bakkie dus voor de overheid: iets dat iedereen wil en dat er nog niet (genoeg) is, daar ligt een taak voor het oprapen, zou je zeggen. Komt bij dat je er positief klinkende speeches over kunt houden en manifestaties – pardon: events – over kunt organiseren. Kijk maar eens op de website van het Innovatieplatform: het is één en al 'vruchtbare bodem', 'talent' en 'uitblinkers' en 'Nederland aan de top'. Da's nog eens wat anders dan achterstandswijken, veelplegers en armoedeproblematiek.

Het probleem is dat de overheid er niks ten positieve aan kan bijdragen, aan innovatie. Het denken over hoe je innovatie kunt bevorderen is een hele aparte tak van wetenschap geworden, maar in essentie komt het erop neer dat innovatie ontzettend lastig af te dwingen is. En het enige dat echt helpt is je niet te bemoeien met de mensen die er feitelijk voor kunnen zorgen. Dat laatste is lastiger dan het lijkt. Lees maar eens hoe Nauta heeft geprobeerd een einde te maken aan de hemeltergende bureaucratie rondom het binnenhalen van buitenlandse wetenschappers, door invoering van een 'kennisgreen-card'. Het is een perfect voorbeeld van wat de overheid zou moeten doen om innovatie te bevorderen, namelijk dingen simpeler maken. Maar dat is moeilijk en bovendien scoort het niet lekker voor bewindspersonen met profileringsdrang. En dus is het Innovatieplatform druk met dingen als de uitreiking van de Innovatieprijs, en een coole wedstrijd – pardon: contest – om Nederland als merk internationaal op de kaart te zetten: 'Nederland connecting global ambitions'. Nog even de winnaar afwachten en voor je het weet staat Nederland aan de top. Niet dus.

Klaartje Peters (39) is zelfstandig onderzoeker en publicist